YNE 5 MYNGE.

BURIAAD-MONGOL YNEN

Byxxolboonoi Kommunis (bolşeevig) paartiin Buriaad-Mongol Mozain Komiteecai, Buriaad-Mongol Avtonom... Socialiis Respyybliikiin Centraalin Gyicedxex Komiteecai ba Pr... Buriaad-Mongol... oo...

№ 99 (2181)

1937 ondo MAIN

1

Ulasxoorondiin proletariaadai revoliyycen xysii daişolan şalgaxa Mai negen mandatugai.

Maarks—Eengels—Leeninei ilagdaşagyi Agun jixe tug mandatugai! Leeniniin mandatugai!

(Main negenei zoriuulhan loozonguudhaa.)

ULASXOORONDIIN PROLETARIAADAI JIXE YDER

Myneeder bolbol ulasxoorondiin proletariaadai axadyygeingee xani nairamdalii temexe aguu jixe yder myn. Ulasxoorondiin proletariaad ba byxii oronuudai darlagdahan araduud bolbol faşiizm ba şine ... ajuulii esergyysen, kapitaliizm ba imperiaaliizmiin tyleө ... erxe syleө ba ... nairamdaal ba socialiizmiin tyleө temesexe ... xamag byxii xyse şadalii zagsaan byridyzexe baina.

Mai negenei jixe yder bolbol byxii delexein proletariaad ba daralagdahan azalşan araduudai tyyxete jixe revoliyycen hain yder ...

„Angi byride өөriinь duratai hain-yder ... Dvoriaanuud bolbol өөhediin hain-yderyydii bii bolgozo, tere hain-ydernyyd ... tariaaşaniii tonoxo „erxejee" tunxaglaxa ... baina. Byrzyaanar bolbol өөhediin hain-yderyydtei baiza, tedeen deeree xydelmeriin eksploatuacalxa „erxejee" „sagaaruulan ... syledeg baina. Myn poobuudtaş hain-yderyyd baidag, tere hain-ydernyyd deeree ... bolbol—azalşanai guiranşalgada xoro baixada, daralagşadanь gojo goo baina umbaza baidag-iime zuram baidalii hain magtadag baina.

Myn xydelmerişendeş өөhediin hain-yder ... johotoi, tere hain-yder deere xydelmeri... bolbol: byxii zonoi niite-bygediin azal, ...—bygediin erxe syleө, niite-bygediin tegsh aidalii tunxaglaxa johotoi. Ene hain-yder bolbol main negenei hain-yder myn.

... ligeze byri 1889 ondo xydelmerişen şiid... baina",—geze nyxer Staalin 1912 ondo ... negenei xuudahan dotor bişehen baigaa.

... geze nyxer Staalinai bişehenhee xoişo ... xorin taban zil yngerbe. Ene zilei main negenei hain-yderii manai Soveed Xolboonoi xydelmerişen angi ba azalşan araduud bolbol socialiizmiin aguu jixe ilaltaar, byxedelexein ... aşanartai ilaltaar ugtaza baina. SSSR do... kapitaliis anginuud usadxagdaa, xyniii ... mylzexe jabadal ygei boloo; yiledberiiin ... xeregselii ezemdexe socialiis ymse bol... soveed bylgemei xydelgeşegyi yndehe huu... bolzo batazaa. Olon araduudai xoorondo ... dyygei xani nairamdal ulam byri bata bol... 100 garan yndehenei araduudai ojuun ... xilde nege xyn mete negen zorig, soveed ... patriotiizmiin mederel ulam ulam urgaza baina.

Ene byxii ilaltanuud boltoi aldarta Staa... Konstituucada xaaagdaza, saşadaa ulam ... emteigeer xygzen batazaxiin yrgen zam şi... neegdebe. Şine Konstituuca batalan be... ylhen jabadal xadaa, manai oronoi poli... baidalda bolhon şine erjeltiin udxatai ...

Kapitaliis oronuuddaxi xydelmerişen an... ba azalşan araduud bolbol ene zilei main negenei hain yderii jamar orşon baidalda ug... baina gebel, kapitaliis anginuudai da... xa jabadal ulam byri xursaaaza, şine imperialiis dainai aiuul xurdaar urgaza, faşiizmiin galzuu teroor ulam şangadaza, Germaani-Itaaliiin faşiizm ba Japoonoi imperialiizmiin zyghee dainiii yysxexe provokaaca eliteer gargaza, Ispaaniiin ba Xitadai aradzoniii dailan alaza xiudaza ba socialiizmiin exe oron bolxo SSSR-te dobtolon oroxiin beledxelii edibxiteigeer xeze baihan-iime sag yje toxioldohon baina.

Ispaaniiin ... faşiis interveentnyydei şuhata dobtolgodo erid şanga xariuu ygeze, yxelei jixe temeselii geroilig zorigoor jabuulza exileheer mynee 10 daxi haradaa jabana. Ispaaniiin aradai temesel bolbol „xyntyreltenei tyryy ba progresiiv bygediin xereg myn" geze nyxer Staalin xelehen baina.

Uşar iime tulada bidener, SSSR-ei 170 milioon toonoi syleөte araduud bolbol, myneeder, Ispaaniiin baatarlig aradta, demokratiis erxe syleөte respyybliikii xamagaalagşa geroinuudta revoliyycen axadyynerei xaluun mendii xyrgeze, temeselenь zorigii demzelsexe johotoi.

Xarjas galzuu faşiistnuud revoliyycen temesegşedii şoroloxo, xabşaxa, xaaxa jabadalaar daraza şadaxagyi. Myneederei ulasxoorondiin proletariaadai jixe-yderte byxii delexein xydelmerişen angi ba darlagdahan araduud bolbol өөriingөө revoliyycen bata zorig ba hyr xyşejee zagsaan xaruulxa baina.

Itaali-Germaaniiin faşiistnuudai ba Japoonoi imperialiistnuudai zyghee şine dainiii yysxeze exileed baixadanь; edenerei zyghee manai Şoveed Xolbooniii dobtolxiin tulada sag yrgelze beledxel xeze baixadanь—manai SSSR bolbol ebderşegyi bata eb nairamdalai tyleө şuud tygeldereer temeseze baina.

„Mynee faşiizmiin bulangirtai dolgin bolbol xydelmerişen angiiin socialiis xydeleeniii niuha nilbohooroo budaza, bolbosorongii delexein erxim xynyydei demokraad zydxelgii burtag şabaraar zuuraza baixada, SSSR-iin şine Konstitauca xadaa socialiizm ba demokraati bolbol ilagdaşagyi gehen ba faşiizmii esergyysehen gemneltiin aakt bolxo baina. (Aplodismeent). SSSR-iin şine Konstituuca bolbol mynee faşiizmiin zerlig syidxelii esergyysen temesel xeze jabagşad bygedede moraalin tuhalamza ba reaalin tulguuri bolxo baina. (Nerjeme aplodismeent)." (Staalin).

Bidener gadaada dotoodiin daisanai zyghee manai socialiis exe orondo dobtolxo hedelge gargaa xadanь, soxiltiinь soxiltoor xariuulza şadaxaar xezeede belen baixa johotoibdi. Ene xeregte jyyn şuxalab gebel xamagai tyryyn, Leenin—Staalinaigaa paartiii toiron ulam nigtaar zagsaza, paartin xydelmerijee şineer tabiza, revoliyycen heremzejee ulamaar xursaaxaza, oloniitiin poliitikan edibxii yrgen xygzyyleze, bolbşeviig kriitike ba san okriitikii yrgeneer delgeryylxe jabadal şuxala baina. Ene bygediii bodoto xereg deere bejelyylxiin tug doro zagsaxa johotoibdi.

Maarks — Eengelьs — Leenin — Staalinai ilagdaşagyi tug mandaxa boltogoi!

Ilahan socialiizmiin ba johotoi demokratiizmiin Konstituuca bolxo SSSR-ei şine Konstituuca mandatugai!

Soveed zasagai yndehe huuri myn bolxo xydelmerisen ba tariaa...

(Main negenei zoriuulhan loozonguudhaa.)

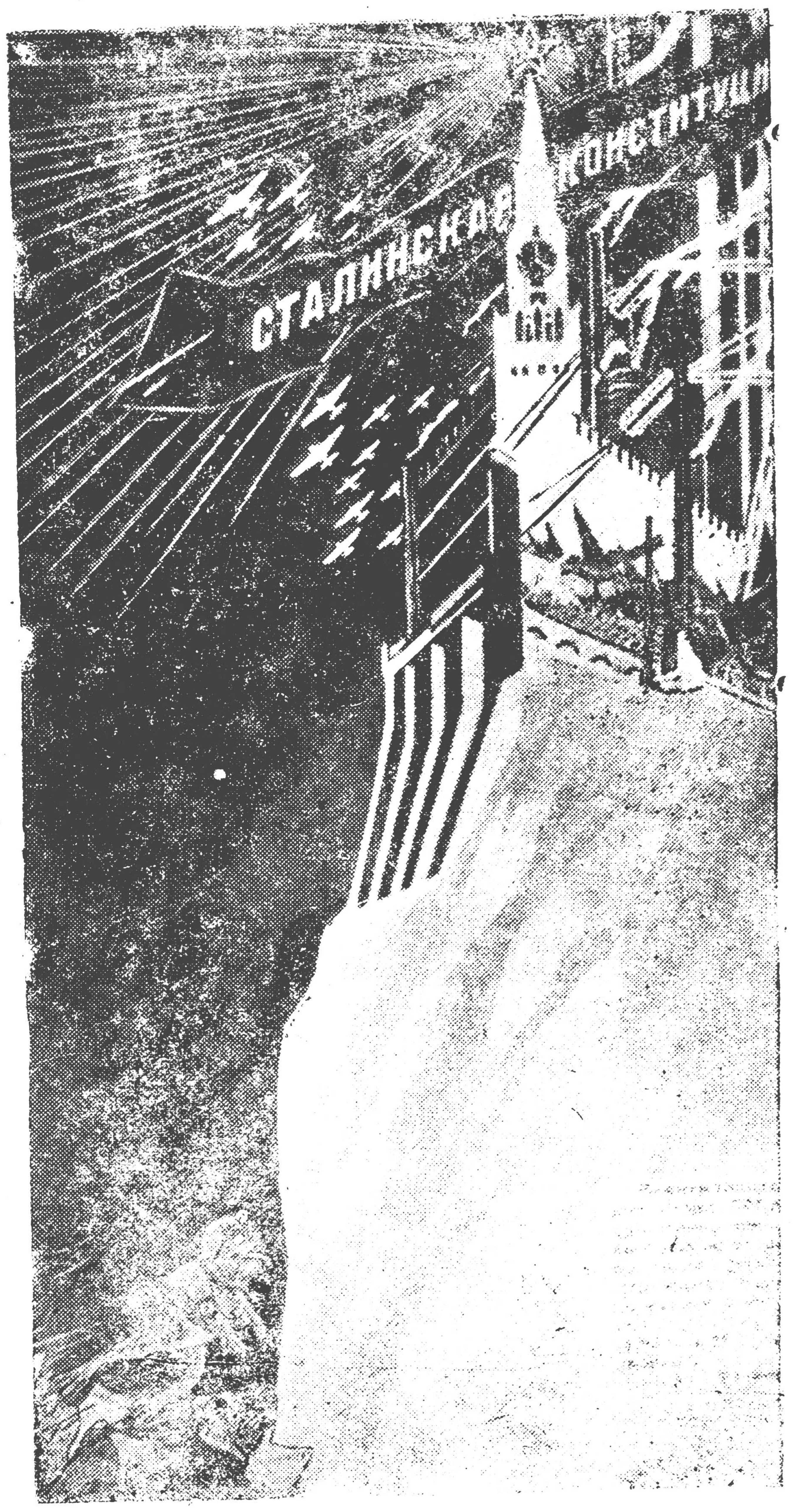

Ereglei emegtei xydelmerişed, tariaaşad ba byxii oronuudai azalşan aa. Faşiizmda ba dainda esergyy temesdei aradai froontii yrgedxegtii, bexizyylegtii. Eb nairamdalai tyləə, demokratiis syleenyyei tyləə socializmiin tyləə!

MANAIDA

Socializmiin oronoi azaxuin bolbol kommunis nijgemde oroxo zam deere [illegible] byxe delxein [illegible] ilaltanuud [illegible] 1937 onoi Maia 1-de [illegible] baina.

Soveed [illegible] bolbol azal xeme [illegible] ede buixa, amaraxa erxete, ylelse n dundaa, myn yheşende neheglze azal xexe şadalgyi gexe uşar toxioldoo hamn zoeriiin tetxemzeer xangagdaxa erxetei. Ene byxii ilaltanuud byxe delxei deere ejeel demokraatiig Konstituuca =Staaliinai Konstituuca soo bişegdehen baina.

„...Manai Konstituuca bolbol ynendoo oldood baihan, dailan abtaad baihan zyilnyydii bişehen temdeglel ba xuuli gargan bexizyylhen xereg myn bolno.
(STAALIN)

XYNGEN INDYYSTRIIN PRODUKCIIN URGALTA

Manai oronoi olontymen azalşanai burjalan urgaza garhan eriltehee jixeer geegdeze jabahan xyngen azyiledberi bolbol goritoigoor urgaza jabana. 1934 ondo xyngen indyystriin byxii produukca zybxen 5 miliaard 319 milioon tyxerigei baigaa. 1935 ondo xyngen azyiledberiin byxii produukca 5 miliaard 917 milioon tyxerigei bolzo, nege zil [illegible] baina. baina. Ene zilda 15 miliaard tyxerigei produukca gargaxa baina.

BAIRIIN BARILGA DELGERZE BAINA

Manai socialiis baiguulaltiin burjalma urgalta bolbol goorodto ba xydelmerişenei posiologuudta bairiin barilgii jixeer delgeryylbe.

Zişeelxede, mynəə, revoliyycehee xoişo 6300 mingan, dyrbelzen meetr bairiin talatai, 25 mingan bairiin gernyyd barigdahan baina Negedygəər ba xojordugaar tabanzilnyydei, 8 zil soo byxii Soveed Xolboon dotor 43 milioon, dyrbelzen meetr baixa talatai, bairanuud xydelmerişedte ygtehen baina.

1932 ondo bairiin barilgada 1 miliaard 817 milioon tyxerig gargaşalagdaa. 1937 ondo 2 miliaard 500 milioon ylyytei tyxerig gargaşalagdaxa. Xojordugaar tabanzil soo bairiin barilgada 16 miliaard tyxerig gargaşalagdaxaa baina. Iime yzegdel negeş kapitaliis orondo baixagyi,

XYBENEI AZALAIXINAI AMZALTA

Soveedai xybenei azalaixin yngeregşe zilde ton jixe ilalta tuilahan baina. Staxaanovtanai xydeləəji delgeryylze, xyben tuşaaxa taban zileingee tysebii 4 zil soo ylyy gartar dyyrgehen baina. Yzbekistaanda kolxoozniguud nege gektaar xybenhee 4200 tyxerig olzo oldog baina. 10 minganhaa 30 minga xyrter olzo olhon kolxoozniguud yseen bişe baixa jym. SSSR-ei byxii kolxoozniguudai ene zilde xybenei azalhaa olhon olzo 3 miliaard 750 milioon tyxerig bolbo. 1935 onoixihoo 2 daxin nemee.

Eneenşilen manai socialiis oronoi azaxuin byxii halbarinuudta ton jixenyyd amzaltanuud tuilagdahan ba azalşan olontymenei baidal ulam ulam şangaşadaltai bolzo baixa şartai.

ISTOORIN SPRAAVKA

Main Negen xadaa, azalşanai internacionaalin hain yder myn jym. Oron byriiin azalşan bolbol kapitaliizmda esergyy, nen ilangajaa faşiizmda esergyy eris şudarguu temesel jabuulxa daişalxii xysejəə ene yder şalgan yzedeg baina.

Main negeniii proletariaadai ulasxoorondiin hain yder myn [illegible] main negeniii todolzo olhon uşaranь jyyb gexede, delxeidexinei xydelmerişenei revoliyycen xydeləənei istooritoi xolbootoi nege uşaral main negende bolhon deerehee baina.

1889 ondo II-dugaar internacionaalai negedygəər kongreess bolbol ulasxoorondiin revoliyycen xydeləənei dyrişelii byridxen yzəəd, main negeniii ulasxoorondiin proletaarinarai negen hanalai yder myn bolgoxo geze togtoohon jym.

Rosii orondo 1890 onhoo xoişo main negeniii yngergedeg bolhon baina. Exin tyryyn Varşaaviin 10 mingan xydelmerişed zabastoovka xehen, Peterbyyrgde sociaal-demokraad gryypiin oroldolgoor niuusa suglaa emxidxegdenen baigaa.

Xaanta zasagai zyghəə xairagamgyi temesel jabuulza baihanş haanь, 1892 onhoo xoişo ali olon goorodunudai xydelmerişed main negeniii zil byri yderledeg ba gansaxan ekonoomikan bişe, myn poliitikan eriltenyydii xedeg bolhon baina 1896 ondo Leenin bagşa tyrmede baixadaa, main negenei listoovko zoxioozo, tereen soogoo oron byriiin proletariaadai temeselde orolsoxiiii uriaalhan jym. Tere lis-[illegible] 1900 onhoo xoişo majoovkanuud bolbol ton jixe poliitikan udxaşanartai xereg myn bolzo, xydelmerişed gudamzada garza eriltenyydee demonstraacaldag bolhon baigaa.

Main negende zabastoovka xexe baatai jym bişe geze II internacionaalai oportuniistnuudai togtoohonş haanь, Rosii dotor 1905 onoi main negen bolbol revoliyycen xydeləənei yrniltiin baidalda, zebsegte temesel jabuulxiin ba ezen xaanta zasagii unagaaxiin loozung tabiza yngerehen baina.

1905 onoi revoliyyciin hyyleer, xaanta zasag xamag oronoo şuhaar budabaş haanь, main negeniii Rosiin proletariaad yngergeze baigaa. Leenin—Staalin udaridalgatai bolьşeviiguud eselte susaltagyi revoliyycen xydelmeri jabuulza baihan jym.

Reakcai ba terrooroi zilnyydte revoliyycen xydeləən namdahan aad, 1910 onhoo daxin yrnihen baina. 1911 onoi main negende byxe Rosii soo 100 mingan xydelmerişed zabastovaalhan baixa jym.

CK-ai daalgabariaar Rosii oron sooguur zaiza, paartin xydelmeri jabuulxa zuuraa nyxer Staalinai [illegible] 1912 onoi majoovkada 500 mingan[illegible] jym. Ene bolbol Leeniin altanai uurxain xydelmerişedii buudahanda proletariaadai eris xariuu myn bolhon baina. 1913 onoi majoovka byriş haa jixe hyrteigəər yngerze 800 mingahaa ylyy xydelmerişed xabaadaa hen.

Imperialiis dainai yjede II internacionaalai voozdinor əəhediingəə imperialiis byrzyaaziiin talada orozo internacionaalin hain yderii xorimzolhon ba xaanta zasagai terroor jabuulhan baibaş haanь Peterbyyrg Moskvaa ba bişe gooroduudta demonstraaca bolhon baina.

1918 onoi Main negeniii Rosiin proletariaad oronoigoo ezen angi myn bolzo, xyn tyrelxitenei tyyxede, exinee yngergehen baina. Tere gehenhee xoişo Main negen bolbol manai oron dotor syləəte azalai hain yder boloo.

1900 ondo Varşaava gooroddo Main negeneer bolhon demonstraaciii policia budan taraaza baihanai zurag.

TEDENEIDE

Kapitaliis oronuudta hyylşiingyd dotor azyiledberiin hyteə [illegible] baihan bolhon proletariaadai bai al tui yyda bərxətəi zam [illegible] baina. Xydelmerigyisyydei [illegible] ton olon baina. Manəə [illegible] kapitaaltan oronuudta [illegible] milioon xyn xydelmerigyis byrildxeedehen baina. Byle[illegible] t [illegible] 30 milioonhoo daaşo xyn xydelmerigyi baina. [illegible] riaaşan ba bişe azalşadai [illegible] dal kapitaalta oronuudta en[illegible] şilen xynde baidaltai. F[illegible] oronuudta byxii azalşanai [illegible] dal hyylei zilnyyd soo eri[illegible] muudazal baina.

AMIEERIKIIN XOLBOOT ŞTAADAI AZALŞANAI BAIDAL

1936 ondo Amieerixiin [illegible] booto Ştaadai azalşanai ba[illegible] nege baga haizarhan bo[illegible] xydelmerigyisyyd yşəə [illegible] zandaa (10 milioon x[illegible] Amieerikiin azyiledberide [illegible] lei zilnyydte xydelmeri[illegible] azalai erxe baidal byri [illegible] daa. Myn jyymiin yne j[illegible] deeşelhen gebel: kartaa[illegible] yne 100 proc., mixan—75 p[illegible] guril—60 proc. g. m. nem[illegible] baina. Xudaldan abxa [illegible] nei sengiin deeşelhen dee[illegible] xydelmerişenei salin byri [illegible] şoo orohon bolno.

Amieerikiin tariaaşanai [illegible] na. 1890 ondo tariaaşan[illegible] gazar areendaar xydeldeg baihan haa, 193[illegible] do 42 proc., myn əə 50 pro[illegible] bolood baina.

GERMAANIIN XUDALDA[illegible] ERJESE JIXEER UNAB[illegible]

Faşiis germaaniiin olo[illegible] men arad zonoi, ygiirehen[illegible] han deerehee, ed tovaarai [illegible] se jixeer unaba. 1929 ond[illegible] miliaard 500 milioon maa[illegible] ediee xooloi tovaar xuda[illegible] dahan baibal, 1936 ondo 8 [illegible] liaard 800 milioon maa[illegible] tovaar xudaldagdahan (24 [illegible] xoroo) baixa jym. Ynge[illegible] zilde byxii butarxai xudal[illegible] nai erjese zybxen 27 mili[illegible] 800 milioon maarkiin b[illegible] 1929 onoixihoo 24 proc. do[illegible] orohon baina.

ITAALIIN TARIAAŞANA[illegible] BAIDAL

Itaaliiin byxii edlyyriiin [illegible] zarai gurbanai xojor xub[illegible] byxii gazar edlegşedei 10 [illegible] ceentanь bujuu pomeeşeg ku[illegible] guud ezelze baidag bain[illegible] milioon gazar edlegşedei 3 [illegible] liooniinь əəriingəə gazar d[illegible] xydeldeg 5 milioonii nь g[illegible] areendaar abdag baina. X[illegible] azaxuinxinai olonxinь bat[illegible] guud bolno. Edenei salin [illegible] onhoo xoişo 37 procent x[illegible] hon baina. Əəriingəə biişi[illegible] gazar deere xydelze baihan [illegible] riaaşad əəriingəə bylii teze[illegible] argagyi baina. Ene zilde ita[illegible] iin tariaaşanai baidal byri [illegible] sa byri berxe bolzo baina.

POOLЬSIIN AZALŞANAIYL[illegible] XELEN JADARAL

Poolьşa bolbol odoo xy[illegible] kriizeshee garza şadaagyi. [illegible] xad milioon xydelmerigyiş[illegible] byridxegdehen baina. Ynen[illegible] xydelmerigyisyyd byri o[illegible] Hurguulinuud ba bolьniican[illegible] dai yseen bolhon deerehee[illegible] ligeenciin dunda xydelmeri[illegible] şyyd myn jixe olon bolbo. [illegible] saxan bagşanarai dunda [illegible] mingan xyn xydelmerigyi [illegible] na. Xeden zuun mingan xy[illegible] merigyişyyd ylesxelen jada[illegible] tai baidalda baina.

Eregtei emegtei kolxoozniguud, agronoomuud ba sovxoozuudai xydelmerilegşed aa! Xabarai tarilgii ziseete johoor dyyrgexiin ba erxim urgasa abxiin tyløø temesegtii!

(Main negende zoriuulhan loozonguudnaa).

Selengiin MTS-iin exener traktoriistnarai brigadiir Garma Bavaasanova

Myn Selengiin MTS-iin erxim staxaanovşa, traktoriist Daşa Dorziin.

Zagastain, Staalinai neremzete kolxoozoi pleinfeermiin axalagşa haalişa Tygyytova.

Soveed zasagta ba Aguu jixe socialiis Exe orondoo ynen bata naidabaritaigaa medyylze, main negenei yder tungarig ygexøø baihan Ulaan Aarmiin zaluu seregşyydte daişalxii amarşalga xyrgeje!

(Main negende zoriuulhan loozongnuudhaa).

ZARGAXA ZOL OLDOO...

Heb gexe hebşeegyi xongor dalaaran xabarai yder Apreeliin naran yderei tengehee ynerze jabana. Şirab Mynxyyjev aduunai feerme deerehee gertee jireed, edieelxe geze baigaa. Şirabai ger soonь haruul seber. Şirab şanga şadaltai, kylьtyyrne xyxiyy baidalda orozo baihan kolxooznig. 1936 ondo 500 azalta yder oloo hen. Azalta yder byxendee 5-5 kilograam tariaa ba xeden zuun tyxerig mynge abaa. Nyx. Mynxyyjev mynøø yjede 3 yxertei, 2 xonitoi. Ger soonь radioo, çaaş ojodoloi maşiina, velosipeed, separaator, gojo tymer oron, samovaar şine haixan debisxertei stool ba veenski styylnyyd. Şirab Mynxyyjev olon ygegyi, doriuun janziin xyn. Bodolgotoi, [illegible] ali xire zobodog tulidag tuxaigaa xøørene...

—Xorin doloon nahatai boltoroo oros ba buriaad kulaaguudai azal xydelmeri xeze, xooloigoo tezeeze jabaa xyn bi. Tiigeed, Soveed zasagai aşa tuhaar kolxoozdo orozo zargaxa xargiigaa oloo geeşe hem—geze nyxer Mynxyyjev xøørene.

1929 ondo kolxoozdo orood, 1931 on xyrter morişon jabaa hem. Kolxoozdoo ynen hainaar azallaab. Ende hurguulida jabaad, unşaxa bişeze şadaxa boloob. Tiigeze baitar namaijii brigadiir bolgoo hen. Pooliiin brigaadada brigadiiraar xojor zil xydelmerileeb. Terecenei ayylde kolxoozoi tyryylegşe boloob. Urdanь jyyş medexegyi xaranxii, jalaral zobolondo xaşagdaza jabahan xyn aa l, ...nagta Soveed zasag ba kommuniis paartiiin aşaar zargaxa zol olohon baina geeşeb—geze saxsanь yrgelzelne. Mynøø yjiin sengeleg hainbaidal tu...aigaa xøøreze baixadaa Şirab bajasxalan dyyren şaraitai bolno.

Yngeregşe xabar, „Ulaan Orongo" kolxooz aduunai feerme emxidxeze bii bolgoo. Urdanь şadamar hain morişon jabahan, naidamtai berxe xyn tulanь, Şirab Mynxyyjevii ene feermiin xytelberilegşe bolgo bo.

Ene feermede 360 tomo ba zize aduun bii. Odoo zilde 60 gyyn tyrexe. Mynøø yjede 13 unagad garaad, hainaar tezeeg le ze baina. Myn 1937 ondo 90 gyydii orloovski yylterei azargada ta... [illegible] Aduu moridonь targan hainaar ondo orozo baina.

* *

„Ulaan-Orongo" kolxooz bol bol nelieed tomoxon kolxooz. Terecenei azaxuinь zilhee zilde xygzeze baina. Kolxoozniguudanь ynexøørøø şanga şadaltai ba kylьtyyrne, sengeleg baidalda orozo baina.

—Mynøø manai azahuudal tad ondoo boloo. Mynøø manda xaşag jyyme xysed bii. Bi niodonon ziliingee olzii yşøø ed bolgoodyi bainab. Kolxoozdoo ynen hainaar xydelmerileed baigaa haa şanga şadaltai, kylьtyyrne xyxiyy baidalda orxomnai soxom!—geze nyx. Mynxyyjev xeleed dyyrgebe.

Daşapeloon.

ZAHABARI

„Buriaad-Mongol Ynen" gazeetiin apreeliin 28-nai yderei 97 dugaarta tolilogdohon, Main negenei loozongnuud dotor, telegraafai gemeer aldan garaba gebel: 6-dexi loozong dotor „Eb nairamdalai tyløø, demokratiis dainai tyløø, socialiizmiin tyløø!" geze garhanii „EB NAIRAMDALAI TYLØØ, DEMOKRATIIS SYLØØNYYDEI TYLØØ, SOCIALIIZMIIN TYLØØ!" geze zahan unşaxa xeregtei.

REDAKCA.

ERXIM TRAKTORIIST BASAGAD

Ene xadaa ajaar 1932 onhoo bolhon jym. Xorioodi nahatai zaluuxan zorimgoi basagan haja kolxoozdo orood, xydelmerilze jabaa. Myn tere yjede Selengiin MTS hajaxan togtood baigaa.

Xabarai teniger dalaaran nege yder Garma Bavaasanova Selengiin MTS oşoo. Tiixede ene MTS-te traktoriistnarai kyyrse egeel tyryyn neegdeze, Garma tende hurza exilee...

Garma Bavaasanova tere kyyrsejee hainaar dyyrgeze, traktoriist boloo. Tereenhee urda, modon anzahan...aa bişe jyyme yzøøgyi ene basagan traaktor deere huuba. Garma traktoriist kolxoozuudai yrgen jixe tariaanai gazarii traaktoraar xaxalza exilbe.

1932 onhoo xoişo mynøø xyrter traaktor deeree yrgelze xydelmerilze jabana. [illegible] Garma Bavaasanova aixabtar jixe jyymende huraa. Gansaxan traaktoraar bişe, kombajnaarş xydelmerilze şadaxa boloo. Xojor zilde kombajnieer jabaa. Niodonon zilhee xoişo exener traktoriistnarai brigaadii xytelberilze jabana. Nelieed olon zaluu basagadii traaktorto hurgaa.

Ene onoi fevraalь harada nyxer Bavaasanova Moskvaa oşozo jiree. Tende aguu jixe soveed oronoi erxim traktoriist basagadtai xamta øøhediingøø staxaanov xydelmeriiin dyn byridxøø. Tere zybløøn deere Garma Bavaasanova 1937 ondo ŞTZ traaktoraar 1200 gektaar gazar xaxalxa ujalga abba. Mynøø tere ujalgaa gyisedxexiin tulada nyx. Bavaasanovagai brigaadiin traktoriist basagad zorigtoi hainaar xydelmerilze jabana.

Traktoriist Garmiin ahuudalş hain boloo. Gansaxan 1936 ondo 5 hara xydelmerileed, 3 mingan tyxerig mynge, 60-70 pyyd tariaa g. m. olzo oloo.

Xaanta zasagta xeden yje galab soo darlagdahan baraga xaranxii, aimxai işemxei buriaad exeņerei dundahaa garza, egee tyryyn traaktor xytelze hurhan ba sloozno maşiinii ... şudalhan beligtei şadabaritai basagadai negenь Garma Bavaasanova bolno. Paşa Angeelinaa, Pooli Torgaaşinaa, Şcerbakoova, Garma Bavaasanova gexe zergiin aldartai solotoi erxim traktoriist basagadii manai Leenin—Staalinai paarti, Soveed zasag xymyyxyyl be. Iime erelxeg doriuun, berxe basagad manai orondo arbaxori bişe, xeden zuugaad mingaad bii.

V. Galdaanov.

Oordento Babuu Boolotovoi kolxooz

Agiin aimagai, Urda-Agiin somonoi, Voroşilovoi neremzete kolxooz bolbol ene zilei tylnyydii xorolтogyigøør abza, 1938 onoi janvaariiin negenie (kolxoozniguudai ymsiin maltai xamta) 20930 tolgoi maltai bolxiin tyløø temeseze baina.

Mynøøder ene kolxoozdo (abtaad baihan tylgyigøør) feermenyydtenь 11037 tolgoi mal baina. Kolxoozniguudai ymsiin medelde 3697 tolgoi mal bii.

Byxi feermenyydtee 5112 tolgoi, kolxoozniguudai ymsiin medelei malnaa 1081 tolgoi tyl abxa baina.

Odoo xabarai yjede ene kolxoozoi malai azallalga jamaraar tabigdaad bainab geze boloo haa, tiime muu bişe. Tyrexe ba tyreen mal, narai tylnyydtee datamaggyi tezeeltei. Xagdan da jabanaa malnuudanь tybeggyi ondo oroxoor, hain xysetei. Myn tyl abalgiin xydelmeri nelieedgyi hain emxiteigeer tabigdaa. Pravleeniiin tyryylegşe Bata Ivanoov ba tyryylegşii orologşo oordento nyx. Babuu Boolotov bolbol malai tyl reze zaxalhan saghaa xoişo gyyrte ba halbarinuud deegyyree yder hynigyi jabaza, tyl xoronogyi abxiin tyløø malşadtaa tonnonor operativ zaabari ygeze ba tulalsaza jabadag baina.

Baha malşadains dunda erxim xynyyd olon. Yligerlexede, Balzad Dambiin (haalişa) Zaisab Dorziin (aduuşan), Syxiin Dorzo (xoniişon), Şoizon Danzanai (aduunai feermii erxilegşe), Damdin Vaandanai (temeenei feermii erxilegşe) Norzima Dorziin (haalişa) gexe zergiin mal azalai staxaanovtan azal xydelmeri deere ene xabarai yjede erxim hain zişee xaruulza baina.

B. Zaboon.

C. GALSAANOV.

MAIN NEGEN

Main negenei mariaan nara
Maşa xursaar mandan garaa!
Toli jagaan tolo badargan,
Gegeen ulaan gerel sasargan
Aguu dyyren altan Oronoim,
Mynxe targan myngen niutagaim
Şine hain socialiis baidalii
Zoxiool dalai zolto bideniii
Delxein jixe gerelde delgeen gargaa.
Xiliin saaguur xiree xaagalna,
Faşiis xoron pyyşke heljene.
Adaaxai tymerøør gazar şyyrdeze,
Abaaxai-şyleheør agaar gyrdeze
Şuhan dalai, şoro mixaar,
Jahan dobuu, jara şarxaar
Delxei daidii debisxer bolgoxo
Yrgen daidii yxeeri bolgoxo
Xyselen gargaza xyrxirne faşizm.
Hojoo-mojoogooş huibadaad jireg le,
Şylehe hylehees syymxeleed jabag le..
Ispaan aradai ilaltata zorig,
Negedemel froontiin negen niudarga
SSSR oronoim patriood olonoi,
Byxe delxein bolboson zonoi
Omogoi şimeg onsogoi bolzo,
Uraatai jyrøøltei uriaa bolzo
Jixe yderei jirelgii oirotuulna.
Main negenei mariaan nara
Maşa xursaar mandan garaa!
Seseg urgii, şine xuuliaar,
Şimeg gojo sedxil duraar
Manai Oron Maigaa xyndelze,
Xyşe şadalaigaa xybşiinь şalgaza
Zeheed bejee, zerge geşxelen,
Doriuun duugaa dorbiso tatana
Ene yderei erşete haixinda
Ispaan minii edir komsomooldo
Baglaa seseg bariuulan belegleed,
Bajarai bajaraar bara xaşxarnam,
Uran şylegei olihoor busalhan,
Duran sedxilei dolgioor ebrerhen
Baruun garaa bazuun zangidaad
„Rot froontiin" uraa xaşxarnam!
„Internacionaaltai xyn arad badarxa!"

AŽYILEDBERIIN ... TRAANSPO...IIN EREGTEI ...ITEI UDAARNIGUUDAI OLOMIIGOON AARMI... STAXAAN...NDA MANAI URONGI SOLOTO XYNYYDTE ...BSEVIIG ...ALALGA XY...EJE!

Ulaan-Ydiin depoogoi 1-xi klaasai maşiniist oordento nyx, V.Lazareenko.

PVZ-ei parovoozoi kombinaadai erxim staxaanovşa F. Zepxoolov.

PVZ-ei parovoozoi kombinaadai erxim staxaanovşa D. S. Şaldyyjev.

Burkavbrigaadiin erxim staxaanovşa zvoodoi komandiir Rabdan Erdeniiin.

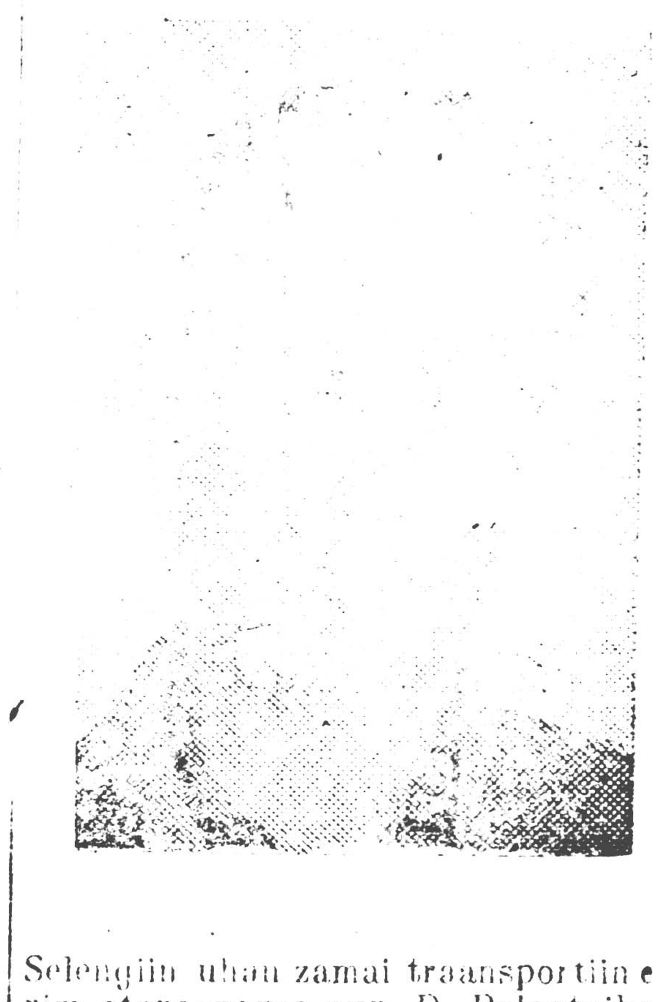

Selengiin uhan zamai traansportiin erxim staxaanovşa nyx. D. Palaatnikov

Poojezdnuudii krivonoosovşoor jabuuldag mergezelten

1937 onoi janvaarь harada bolhon Ulaan-Ydiin tymer zamaixidai xamtiin suglaan deere Byxe Xolboonoi soveeduudai Onso VIII xuralai dyngii xelsexeteigee daşaramduulan Ulaan-Ydiin depoogoi negedexi klaasai maşiniist oordento nyx V. P. Lazareenko parovoozoi nege ugaalgahaa nygөө ugaalga xyrter jabasii 15 mingan kilomeetr xyrgexebdi—geze № 582 parovoozoi byxii brigaadiin nereer ujalga abhan baigaa. Tiixede tymer zamai arkomaadhaa ygtehen noormoнь xadaa 4 mingan kilomeetr baihan baina.

Lazareenkiin brigaada tere abahan ujalgajaa xyndeteigөөr dyyrgexiin tylөө bolьşeviig johoor temesehenei eseste xojor ugaalgiin xoorondoxi jabasii 21 minga 550 kilomeetr xyrgeze, noormojoo 5 daxin ylyylen dyyrgehen baina. Eneenei urda tee 4-xi tahag deere negeş xyn iime amzalta oloogyi.

Ene gaixamşagtai ilaltii jaagaad olobob? Tedener өөriingөө parovoozoi xydelmeriii emxidxexedee, texniis joho zuramii narin nigtaar bejelyylxe ba maşiinajaa ton hain nigtaar abza jabaxa tuxai өөhed xoorondoo socialiis myriisөө yrgenөөr jabuulza şadahanai aşaar boloo.

Nyxer Lazareenkiin brigaada parovoozdoo ugaalga xeze garaad nygөө ugaalgiin boltor jabaxa sag soo 24 toonno gyali 6000 tyxerigei tylişe ximagadan almahan baina.

Komsomool maşiiniist nyx. P. Strykoov, terenei tuhalagşa. Şinkareenko, koçegaar Çerviakoov gegşed Ulaan-Ydehөө Miisovai xyrter parovoozoi turşalgiin tyrgen jabasa xeze 1200 kilomeetr xyrgehen, parovoozoigoo komeerçeski skoorostiii 151 proceent ba texniis skoorostiiin noormii 160 proceent gyisedxeze baha, nege ilalta amzahan baina. P. Strykoov gegşe mene haja boltor depoo deere avaari xegşedei negende toologdozo jabahan aad, oordento nyx. Lazareenkiin udaridalga doro jabaza depoogoi krivonoosovtonoi erximyydei negeniinь bolzo şadahan baina.

Mynөө nyx. Lazareenko Aradai komisaar nyxer Kaganooviçiin zaxiralgaar parovoozii jabuulaxa krivonoosovtonoi instryyktor ,bolxoor tomilogdobo.

An. Nagaslaajev.

Manai PVZ-ei erxim xynyyd

STROOGALЬŞÇIG NIKOLAAJEV

Ulaan Ydiin parovooz-vagoonoi zavoodoi instrymentaalin ceex dotor bişe olon ceexnyydei dotor xitoi adali jalalzahan eldeb zyilei tokaarna, stroogalьna, freejzerei, sverliilьna stanooguud zergelen xaragdana... Ede stanooguudaar azal xedeg xynyydenь imagta zaluuşuul, olonxinь Leenin komsomooloi xymyyzyylhen ba soveed oronoi byxii zaxa xizaarhaa ende jirehen, bultadaa ene jixe gigaantii ezelen şudalxa zorilgotoi xynyyd baiba.

Ede zaluu xydelmerişenei xeniiin bainaar xydelmeriledeg be geze tere ceexiin tyseblelge ba xubaarilalgiin biuroogoi naçaalьnig Ivaan Bylaajevнaa asuunabdi. Nyx. Bulaajev bideniii daxuulaad stanooguudai baihan gazarruu oşobo. Ceexiin nege gurban stroogalьna stanooguud, tede stanooguudai negende dunda zergiin bejetei zaluu nahanai xyn—stroogalьşçag xydelmerileze baina.

—Ene manai erxim staxaanovşa Aleksei Nikolaajeviç geeşe. Tanilsagtii. Ene xynei xehen jamarş xeregselnyyd erxim hain şanartai baidag jym. Tereenei xehen xeregsel muu şanartai baiba geze xenş gomodol oruulaagyi. Tiigeed tereenei braak xehen uşaral yzegdөөgyi. Alekseimnai bişe nyxedөө daxuulza, hurgangaa xydelmeriledeg jym—geze nyx. Bulaajev bideniii erxim staxaanovşa Nikolaajevtai tanilsuulba.

Ene nyxer Çeliaabinskiin traagtoroi zavoodto xydelmerileze baihanaa komsomooloi CK-

daar mobilizovaalagdaza Ulaan-Yde jirehen ba instrymentaalin ceexte 2 xi zilee xydelmerileze jabana. Ene yjesoo nyx. Nikolaajev өөriingөө xeregii, medexe erxim hain stroogaalьşçeg geze bejee taniulhan ba tereeniii gansa өөreinь ceexiin bişe byxii zavoodoi kollektiiv medexe, tanixa bolhon baina.

Aleksei xexe gehen jyymee mededeg, hanahan hanalaa bejelyylze şadadag deerehee maart hara soo staampnuudai zahabari deeree yiledberiiingөө bytөөsii 350 proc. xyrgehen baigaa. Bişeş ydernyydte, xydelmerieer xysed xangagdaad baixadaa yiledberiiingөө bytөөsii 500-600 ba 800-1000 proc. xyrgedeg baigaa. Mynөө apreelь hara soo „Sergoo Ordzonikiidze“ geze seeriiin şine parovooz barilgada xereglegdexe xeregsel zahabarilaza ba yiledberiiingөө bytөөsii sag yrgelze 300-350 proc. xyrgeze baina.

—Minii amzaltiin „onihon“ jixeş orioo bişe jym. Stanoogoigoo platfoormo deere nege ştaamp tabixiin orondo gurbii tabigşab. Tiigeed xaiguuraa dooguur tabigşab. Tiixedem xaiza baihan xeregselnyydiim 2—2 milimeeter gynzegiigeer xajagdadag ba gansata 3 xeregsel xaidag jym. Zygөөr stanoogoigoo xydelsii bainaar xinaxa, adaglaxa xeregtei daa. Teregyi haa maşiinaşni xodo haataxaal tegyylxe . . .—geze jixe nigta xynei tyxeleer jaridag baiba.

Nyx. Nikolaajev өөriingөө dyrsel meetodoor bişe nyxedөө hurgaza oroldodog, 2 zilde xydelmerilxe zuuraa xara xydelmeride jabahan 5 xynyydii hurgaza, mergezehen xydelmerişen bolgohon baina.

Tedeneinь negeniinь V. Tropeeznikov gedeg mynөө 3-xi şatiin stroogalьşçig bolon huraad, xynei xamahabarigyigөөr xydelmeriledeg, xehen zahabarilahan xөregselnyydee ton hain şanartaigaar bytөөdeg boloo.

Nikolaajev nyxer xydelmeriiingee xazuugaar jixe xanan-xataigaar huralsaza baina. BK(b) P-iin istoorii yzexe kryzoogte erxim huralsagşiin toodo oroo. Gadana eideb honin uran zoxioolnuudii, gazeeta ba zurnaalnuudii unşadag baina.

—Bii iime ilalta socialiis myriisөөnei lc aşa tuhaar amzahan bainab —geze jariba

An. Nat- n

ILALTA JIXETENEI NEGEN

Egeel tyryyşiin turşalga 1935 onoi aavgust harad Daviid Palaatnikov staxaanovtanai xydeleen tuxai anx tyryynee duulaza jamar arg meetodeer tede tiime jixe yiledberiiin noormii dyyrgene geeşeb geze sedxildee gaixadag bodoldoo bododog baigaa. Bi tedeen meteer yiledberiiingөө noormii dyyrgeze staxaanovtanai zergede orozo şadaxagy geeşe gyb? Turşaad yzexem.. geze sedxilеb.

Nege ygleөgyyr xydelmeri... delmeriiin gөө zebsegyydii zahaza belen bolgood baitaranь „8 çaas bolbo xydelmeridee orogtii“ gehen doxioo duuldaba. Nyx. Palaatnikovş xydelmerileze zaxalba, elegtrosvaarka hainaar jabaza exilbe, xydelmerinş bytestei baiba. Tyryyşiingee turşalgiin yder nyx. Palaatnikov xydelmeriiin sagai dyyremseer xehen xydelmeriee şalgaad yzexedenь 250. proc. bolhon baiba.

Tere saghaa xoişo nyx. Palaatnikov azal xydelmeridee negeş minuuta xereggyide xajaagyi, yiledberiiingөө bytөөsii 250 proc. adagtai tereenhee deeşe 600-700-800 proceent dyyrgedeg bolhon baigaa.

Nyxer Palaatnikov, Goorodoi ba Selengiin paroxoodstviin staxaanovtanai zyblөөn deere „amzaltaa bexizyylxeb, byr jixe amzaltiin tylөө temesexeb geze naiduulaa hen. Tiigeed 1936 onoi Main negeniii ugtuulan apreeliiin 28-da yiledberiiingөө noormii 1200 proc dyyrgeze yiledberiiin erxim rekoord tuilaa hen.

Gadana, 1936 onoi sentiaabri hariin exieer 5 çaas 30 minuutiin xuxasaa soo 48 pogoonno meetr şirem xeregselde elektrosvaarka xeze Soveed Xolboonoi erxim rekoordii ilahan baina.

—Ede ilaltii staxaanovtanai xydelmerienei aşaar ilaab. Ene ilahan rekoordoo bataar bexizyylze, yşөө şine şine rekoordiin tylөө temesexeb—geze nyx Palaatnikov jarina.

Selengiin uhan zamai paroxoodstviin erxim staxaanovşa elegtrosvaarşçig nyx. Daviid Palaatnikovoi yiledberiiinь erxim zişee, byxii paroxoodstviin xydelmerişedei dunda yligeri bolzo ygehen baina.

C. Dansaraanov.

XAIŞAN GEED DEBŽEE BIIB

Bi tyryylen 1933 ondo remzavoodto jirexedee gazar maltaza exileehem, tendee zil tuxai xydeleed zavoodoi iinportno stanoogto huragşaar orood 2 hara tuxai xydelze-baitarni, 6 hariin tokaarno kyyrsede elgeegee hen. Tere kyyrsee dyyrgөөd myn stanoogtoo xydelmerileze baihanaa ene 37 onoi janvaarь harahaa staxaanovtnai meetodiin azalai instryyktor xydelmerilexe zuuraa, hajaxanai ceexiingee proforganizaator bolood bainab.

Iigeze gazar maltaza exileed, proforganizaator xyrter debzehen jabadalni xadaa, socialiis myriisөө ba staxaanovtanai meetodeer xydelmerilexe өөriingөө azalai-texnikii tyrgөөr şudalza şadahanaimni yre bolno. Manai ceexede 70 garan staxaanotan bii. Xydelmerişed өөhed xoorondoo socialiis myriisөөnei doogovornuudtai tereeniinь 5 xonog byri şalgaza bainxaj... Socialiis myriisөөnei yrdөөr xeden olon staxaanovtan urgan garza baina

Salduuiev D.S. (parovoozoi ...binaadai ceexiin sta...novşa proforganizaator).

YILEDBERIIIN AMŽALTAAR UGTABABDI

Ene zileigee Mai negenei hain yderii yiledberiiin byri jixe amzaltaar, byri xyxiyyn sengeleg baidalaar ugtaxamnai.

Gansal manai sylөөtei socialiis Exe orondo iime zargaltaigaar hain yderledeg geze medenebde. Yder jirexe dutam aza baidalnai byri sengeleg xyxiyyn ba bata bexi bolzo baihaniinь manai urda bodoto faaktaar xaruulagdana.

Bi 1934 ondo remzavoodto jireze xydelmerileze exilhen bainab. 1934 ondo remzavood jamar baigaa hem geze mynөөderei baidaltai zişeeleze xaraanaa taniglaşagyi ondoo boloo. Ene zilei Main negenei hain yderii manai parovoozin kombinaad bolbol yiledberiiin amzaltaar ugtaba. Manai ceexde xeden olon şine şine staxaanovtan urgan garaa, tedenei negende өөrөө oroisonob. Apreelь harada nyx. ...iliyyntei socialiis myriisөө batalaad, tere batalhan doogovoroo xojuulaa ylyybşelen dyyrgeebdi.

Žipxoolov F. M.
(Parovoozna kombinaadai erxim staxaanovşa).

Xariuusalgata redaaktor G. BELЬGAAJEV.

Noomer gargagşa C. DANSARAANOV. Verstaalagsad: D.BALDAANOV, D. ZAMCAAJEV. BMASSR ei niut. azyil-iin tipograafi. Ypolglavliit 542.